

Załącznik
do *Strategii Rozwoju Gminy
Kłomnice na lata 2023–2030*

***Ewaluacja trafności, przewidywanej skuteczności
i efektywności realizacji Strategii Rozwoju Gminy
Kłomnice na lata 2023–2030 – ewaluacja ex-ante***

Grudzień 2023

Spis treści

Wstęp	3
1. Partycypacyjny charakter dokumentu.....	5
1.1. Nabór fiszek projektowych	6
1.2. Konsultacje społeczne Strategii	6
1.3. Opiniowanie przez Zarząd Województwa	25
2. Ocena poprawności, kompletności, adekwatności i trafności projektu Strategii.....	26
3. Weryfikacja założeń Strategii wobec zapisów dokumentów wyższego rzędu.....	37
Podsumowanie.....	38
Spis tabel.....	39

Wstęp

Ewaluacja jest procesem mającym za zadanie ocenę jakości oraz wartości przebiegu i efektów wdrażania danej polityki czy interwencji publicznej. Choć nie jest to badanie naukowe, monitoring czy audyt, to dzieli z tymi narzędziami wiele wspólnych cech. Ewaluacja może być przeprowadzona na każdym etapie projektu, dokumentu czy programu – w tym przypadku *Strategii Rozwoju Gminy Kłomnice na lata 2023–2030* (dalej: Strategia). Ewaluacja *ex-ante* przeprowadzana jest przed działaniem, w tym przypadku przed przyjęciem i wdrożeniem Strategii. Ma ona ocenić trafność zamierzonych zadań i projektów zgodnie z głównymi założeniami/celami dokumentu. Ewaluacja *mid-term*, często nazywana też ewaluacją *on-going*, to badanie prowadzone podczas wdrażania Strategii – ocenia osiągnięte etapy, produkty i rezultaty. Daje możliwość modyfikacji działania, tak aby lepiej spełniało zamierzone cele. Natomiast ewaluacja *ex-post* jest to najpopularniejsze tego typu badanie. Przeprowadzana po zakończeniu wdrażania Strategii, ma na celu zbadanie długotrwałych rezultatów, a także ocenia realizację poszczególnych etapów oraz stopień realizacji zakładanych celów.

Każda z wyżej wskazanych ewaluacji ma określone zastosowanie i metodologię. Niniejszy raport dotyczy przeprowadzonej ewaluacji *ex-ante*, tj. uprzedniej ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji dla projektu *Strategii Rozwoju Gminy Kłomnice na lata 2023–2030*. Proces ewaluacji rozpoczął się wraz z konsultacjami społecznymi projektu Strategii – niniejszy raport pokazuje procedurę oraz zmiany, jakie zachodziły w dokumencie Strategii w trakcie jego konsultowania, opiniowania i w wyniku ewaluacji.

Wiele elementów Strategii stanowi przedmiot ewaluacji *ex-ante*. Badanie to m.in. weryfikuje poprawność, kompletność, adekwatność, trafność i aktualność wniosków wynikających z diagnozy i tłumaczy przyczyny potencjalnych zmian. Ewaluacja ta ocenia również poprawność określonych działań i ich realność w kontekście dostępnych zasobów. Istotnym elementem ewaluacji jest również weryfikacja założeń wobec zapisów dokumentów wyższego rzędu.

Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 1259 z późn. zm.) wprowadziła obowiązek przeprowadzenia ewaluacji uprzedniej, nie wspominając o ewaluacji śródkresowej ani końcowej. Ewaluacja wydaje się jednak być bardzo ważnym procesem nie tylko przed, ale też w trakcie i po realizacji dokumentu.

W Strategii przyjęto więc następujący schemat ewaluacyjny:

- Ewaluacja *ex-ante* – Raport (przed realizacją Strategii),
- Ewaluacja *on-going* (na bieżąco, w trakcie wdrażania Strategii),
- Ewaluacja *mid-term* (w połowie okresu realizacji Strategii),
- Ewaluacja *ex-post* (na zakończenie realizacji Strategii).

W przypadku ewaluacji *ex-ante*, wyróżnia się cztery podstawowe kryteria¹:

- trafności celów strategicznych i planowanych działań względem zidentyfikowanych problemów lub wyzwań;
- przewidywanej skuteczności działań na rzecz realizacji celów oraz metod ich wdrażania i zabezpieczenia odpowiednich zasobów;
- przewidywanej efektywności sumy zasobów przeznaczonych na realizację działań;
- spójności wewnętrznej między jej celami a priorytetami i działaniami oraz zewnętrznej, między założeniami strategii a założeniami dokumentów wyższego rzędu lub równorzędnymi.

Ewaluacja *ex-ante* *Strategii Rozwoju Gminy Kłomnice na lata 2023–2030* wykonana została w sposób partycypacyjny, jednocześnie jest efektem pracy wewnętrznej w Urzędzie Gminy Kłomnice oraz podmiotu zewnętrznego – Wykonawcy dokumentu *Strategii*. Przyjmuje się, że jeżeli projekt *Strategii* powstawał w sposób partycypacyjny, to nie jest konieczne prowadzenie ewaluacji jako całkowicie osobnego działania, dublującego wcześniejsze. Raport z ewaluacji *ex-ante* może pokazywać procedurę oraz zmiany, jakie zaszły w dokumencie *Strategii* w wyniku przeprowadzenia ewaluacji.

---

¹ *Strategia Rozwoju Gminy – Poradnik Praktyczny*, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

1. Partycypacyjny charakter dokumentu

Opracowanie *Strategii Rozwoju Gminy Kłomnice na lata 2023–2030* obejmowało szereg działań partycypacyjnych:

1. Badanie ankietowe w dniach 13.04–31.07.2022 r. przeprowadzone wśród mieszkańców gminy, na potrzeby procesu diagnostycznego, w celu opracowania *Strategii Rozwoju Gminy Kłomnice na lata 2023–2030*. Informacja o badaniu wraz z wzorem ankiety została podana do publicznej wiadomości na stronie internetowej gminy oraz na oficjalnym serwisie gminy na Facebooku. W badaniu ankietowym wzięło udział 75 osób.
2. Badanie ankietowe w dniach 27.06–07.07.2023 r. przeprowadzone wśród mieszkańców gminy, na potrzeby procesu diagnostycznego, w celu opracowania *Strategii Rozwoju Gminy Kłomnice na lata 2023–2030*. Ankieta była dostępna w wersji on-line oraz w wersji papierowej. Udział w badaniu wzięło 36 osób.
3. Badanie ankietowe w dniach 03–31.08.2023 r. przeprowadzone wśród mieszkańców gminy w celu poznania opinii ankietowanych na temat możliwych kierunków rozwoju gminy. Udział w badaniu wzięło 26 osób.
4. Różnego rodzaju spotkania:
  - 12 lipca 2023 r. spotkania informacyjno-warsztatowe (podsumowanie diagnozy i rozpoczęcie kształtowania założeń Strategii):
    - godz. 10:00 – przedstawiciele Urzędu Gminy Kłomnice.
  - 27 lipca 2023 r. – spotkania informacyjno-warsztatowe (podsumowanie diagnozy i rozpoczęcie kształtowania założeń rozwoju):
    - godz. 15:00 – przedstawiciele Rady Gminy, Sołtysi;
    - godz. 16:00 – mieszkańcy gminy.
  - 17 sierpnia 2023 r. – wewnętrzne spotkanie roboczo-konsultacyjne z władzami gminy (dyskusje na temat założeń i priorytetowych zadań do realizacji w ramach strategii);
  - 7 listopada 2023 r. – otwarte spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami gminy oraz z przedstawicielami Rady Gminy i Sołtysami.
5. Wiele rozmów telefonicznych i osobistych (spotkania „robocze”) oraz korespondencji e-mailowej między autorami Strategii i współtwórcami ją pracownikami Urzędu Gminy Kłomnice.
6. Nabór tzw. fiszek projektowych (propozycji projektów do realizacji w ramach Strategii), który odbył się w terminie 14–30.08.2023 r.
7. Konsultacje społeczne:
  - projektu *Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Kłomnice* przeprowadzone w dniach 21.07–04.08.2023 r.;
  - projektu *Strategii Rozwoju Gminy Kłomnice na lata 2023–2030*, przeprowadzone w dniach 13.10–16.11.2023 r.

Na każdym etapie tworzenia dokumentu, wszystkie zainteresowane osoby miały zapewnioną możliwość wyrażenia swojej opinii, udziału w dyskusjach, złożenia uwag do

projektów dokumentów, dlatego też należy stwierdzić, że Strategia powstała w sposób partycypacyjny.

1.1. Nabór fiszek projektowych

Nabór fiszek projektowych został przeprowadzony w terminie 14–30.08.2023 r. Wypełnioną fiszkę projektową zainteresowani mogli złożyć do dnia 30 sierpnia 2023 r. w następujących formach:

- a) drogą elektroniczną na adres e-mail: ug@kломnice.pl, wpisując w tytule „Fiszka projektowa – strategia rozwoju gminy”;
- b) drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy Kłomnice, ul. Strażacka 20, 42-270 Kłomnice, z dopiskiem „Fiszka projektowa – strategia rozwoju gminy”;
- c) bezpośrednio w budynku Urzędu Gminy Kłomnice, w godzinach pracy Urzędu.

Podczas naboru, do Urzędu Gminy Kłomnice nie wpłynęły żadne propozycje projektów.

1.2. Konsultacje społeczne Strategii

W dniach 13.10.2023–16.11.2023 r. odbyły się konsultacje społeczne projektu *Strategii Rozwoju Gminy Kłomnice na lata 2023–2030*, które miały na celu zapoznanie grupy docelowej z projektem dokumentu oraz zebranie uwag, opinii i propozycji dotyczących zapisów dokumentu.

Projekt *Strategii Rozwoju Gminy Kłomnice na lata 2023–2030* podlegał obowiązkowo konsultacjom:

1. z mieszkańcami gminy,
2. z lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, w szczególności z działającymi na terenie gminy, w tym organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami,
3. z sąsiednimi gminami i ich związkami,
4. z Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Dodatkowo Gmina Kłomnice włączyła w proces konsultacji społecznych następujące podmioty:

5. Stowarzyszenie „Razem na wyżyny”;
6. Powiat Częstochowski.

Do podmiotów wskazanych w pkt. 3–6 wysłane zostały pisma informujące o konsultacjach.

W trakcie konsultacji społecznych w wyznaczonym terminie wpłynęły 3 formularze uwag. Szczegółowe zestawienie uwag wraz z informacją o wynikach konsultacji i uzasadnieniem uwzględnienia lub braku uwzględnienia poszczególnych uwag zgłoszonych w trakcie konsultacji, zamieszczono w tabeli 1.

Tabela 1 Rejestr zgłoszonych uwag do projektu Strategii

Lp.	Zgłaszający	Część dokumentu do którego odnosi się uwaga	Obecny zapis	Propozycja zmiany wraz z uzasadnieniem	Stanowisko wraz z uzasadnieniem
1.	Krzysztof Bilka	Rozdział 2, str. 11	„... trasy szybkiego ruchu DK1, ...”	„... autostrady A1, ...” Uzasadnienie: Budowa/przebudowa zakończona, droga przekwalifikowana.	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona – poprawiono zapis w Strategii.
2.	Krzysztof Bilka	Rozdział 2, str. 12 Kapitał społeczny i ..., punkt 2	„... Programu Współpracy ...”	„... Program Współpracy ...” Uzasadnienie: Błąd literowy.	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona – uzupełniono zapis w Strategii.
3.	Krzysztof Bilka	Rozdział 2, str. 14	Czy obecnie gminne tereny inwestycyjne to: rekreacyjno-kulturalny obszar po wysypisku śmieci – plac zabaw, skatepark oraz centralny wybetonowany, z dodatkami zieleni, plac tzw. Pasternik? Oddajemy te tereny w użytkowanie inwestorom	Wpisać potencjalne tereny inwestycyjne, które władze Gminy przewidują wydzielić pod inwestycje – trzy potencjalne miejsca są schematycznie zaznaczone na mapie nr 8. Uzasadnienie: BŁĘDNY wpis.	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona – skorygowano zapis w Strategii.
4.	Krzysztof Bilka	Rozdział 2, str. 15 Finanse ..., punkt 6	Wskaźnik liczba podpisanych umów/decyzji wynosi 30, ale sumując umowy z poszczególnych programów jest ich tylko 28 (24+3+1).	Należy poprawić – jest 30 lub 28 umów/decyzji. Uzasadnienie: Liczby są skopiowane z pierwotnego tekstu Diagnozy ..., a po konsultacjach, wg sprawozdania, dokonano poprawienia danych.	W Diagnozie pod tabelą 27 omyłkowo wpisano wartość 24, zamiast 26. Dane w diagnozie zostały skorygowane po konsultacjach społecznych. Zapis omyłkowo znalazł się w Strategii Poprawiono dane zgodnie ze stanem faktycznym.
5.	Krzysztof Bilka	Rozdział 2, str. 17 Sport, ..., punkt 2	„... Klub Strzelecki”	„... Sekcja Strzelecka w Stowarzyszeniu Na Rzecz Rozwoju Gminy Kłomnice.”. Uzasadnienie: Wpisanie prawidłowej nazwy.	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona – poprawiono zapis w Strategii zgodnie z uwagą.

6.	Krzysztof Bilka	Rozdział 2, str. 18 Rekomendacje dla ..., tiret 1.	„... ochroną ...”	„... ochrony ...”. Uzasadnienie: Błąd literowy.	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona – poprawiono zapis w Strategii zgodnie z uwagą.
7.	Krzysztof Bilka	Podrozdział 2.2 ppkt. 1, str. 23, drugi akapit, szóste zdanie	„Ważne jest wsparcie szkolnictwa zawodowego na terenie gminy, ...”	Czy na terenie Gminy jest szkolnictwo zawodowe? Uzasadnienie: Autor wpisu powinien zdecydować czy wpis jest zasadny, czy może znalazł się w tekście przez pomyłkę i należy go usunąć	Na terenie Gminy Kłomnice brak jest jednostek szkolnictwa zawodowego. Zdecydowano się na zawarcie zapisu w Strategii, ze względu na przynależność Gminy Kłomnice do subregionu północnego oraz Stowarzyszenia pn. Związek Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego. W ramach współpracy jednostek samorządu terytorialnego subregionu północnego województwa śląskiego planowane jest ubieganie się o dofinansowanie projektu partnerskiego dotyczącego rozwoju szkolnictwa zawodowego/infrastruktury szkolnictwa zawodowego na terenie subregionu województwa śląskiego w ramach Regionalnych Inwestycji Terytorialnych w perspektywie finansowej 2021–2027. W związku z tym zasadne jest, aby zapis pozostał w treści dokumentu. Uwaga została częściowo uwzględniona – w strategii doprecyzowano zapisy dotyczące działań w zakresie szkolnictwa zawodowego.
8.	Krzysztof Bilka	Podrozdział 2.4 str. 27, Tabela 4, Cel główny	„... zapewnienia ...”	„... zapewniająca ...” lub „... zapewnia ...” Uzasadnienie: Poprawa sensu zdania	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona – poprawiono zapis w Strategii zgodnie z uwagą.

9.	Krzysztof Bilka	Podrozdział 3.1 str. 29, WIZJA	„... zapewnienia ...”	„... zapewniająca ...” lub „... zapewnia ...” Uzasadnienie: Poprawa sensu zdania	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona – poprawiono zapis w Strategii zgodnie z uwagą.
10.	Krzysztof Bilka	Podrozdział 3.2 str. 31, Tabela 5, WIZJA	„... zapewnienia ...”	„... zapewniająca ...” lub „... zapewnia ...” Uzasadnienie: Poprawa sensu zdania	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona – poprawiono zapis w Strategii zgodnie z uwagą.
11.	Krzysztof Bilka	Podrozdział 3.2, str. 39, drugi akapit	„... konieczne ...”	„...konieczne ...” Uzasadnienie: Błąd literowy.	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona – poprawiono zapis w Strategii zgodnie z uwagą.
12.	Krzysztof Bilka	Podrozdział 3.2.1. str. 43, Tabela 6, Potrzeba realizacji projektu, tiret 4.	„... Domu ...”	„...Ośrodka ...” Uzasadnienie: Błąd w nazwie	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona – poprawiono zapis w Strategii zgodnie z uwagą.
13.	Krzysztof Bilka	Podrozdział 3.2.1. str. 44–47, Tabela 7, Projekt strategiczny nr 2.	W tytule projektu jest zapis „... niezależność energetyczna ...”, w celu i zakresie <u>rzeczowym</u> szeroko rozpisano się o OZE, w tym m.in. o budowie instalacji przydomowych, budowie farm fotowoltaicznych i budowie gminnego systemu magazynowania energii.	Uzasadnienie: Nasuwają się pytania: Czy Radni Gminy Kłomnice zmienili już lub planują szybko zmienić prawo miejscowe w zakresie ograniczenia mocy instalacji do 100 kW? Czy takie ograniczenie jest przeszkodą dla przedsiębiorców, dla rozwoju firm? Dlaczego we wskaźnikach produktu brak jakiegokolwiek odniesienia się do OZE?	Pytania dotyczące zmian prawa miejscowego w zakresie ograniczenia mocy instalacji do 100 kW oraz przeszkody związane z ww. ograniczeniem nie mają powiązania z zakresem rzeczowym projektu. Wskaźniki produktu odnoszące się do OZE w ramach projektu strategicznego nr 2 to: Liczba budynków o udoskonalonej charakterystyce energetycznej, Liczba podjętych działań w ramach Klastra Energii Powiatu Częstochowskiego. Dodatkowy wskaźniki produktu w zakresie OZE: Liczba przeprowadzonych działań w zakresie ochrony środowiska.
14.	Krzysztof Bilka	Podrozdział 3.2.1. str. 47–48, Tabela 8, Projekt strategiczny nr 3.	W <u>celu i zakresie rzeczowym</u> napisano o adaptacji obiektów, np. świetlic, na potrzeby punktów przedszkolnych,	Uzasadnienie: Nasuwają się pytania: Czy wstępnie wiadomo ile i które świetlice będą zaadaptowane na potrzeby punktów przedszkolnych? Czy jedna świetlica w każdej gminnej miejscowości?	Projekt strategiczny nr 3 zakłada utworzenie żłobka w miejscowości Kłomnice oraz zapewnienie opieki przedszkolnej dla każdego dziecka

			<p>o utworzeniu żłobka w Kłomnicach, o opiece przedszkolnej w każdej miejscowości. We <u>wskaźnikach produktu</u> wpisano sześć utworzonych lub zmodernizowanych przedszkoli i żłobków.</p>	<p>Czy planowane jest 6 przedszkoli i 6 żłobków? Czy raczej 5 przedszkoli i 1 żłobek? Czy może 6 przedszkoli i 1 żłobek? Czy jest wiedza w UG ile w Gminie mieszka obecnie dzieci w wieku żłobkowym i przedszkolnym? Ile mieszkało w ostatnich 5-10 latach? Ile prognozuje się na lata przyszłe? Te dane pozwoliłyby określić liczbę miejsc w żłobkach/przedszkolach, a to można przełożyć na liczbę placówek i ich rozmieszczenie na obszarze Gminy.</p>	<p>w gminie w wieku 3-5 lat. Jednym z poważniejszych problemów, z którymi boryka się system edukacji w Gminie Kłomnice, to spadek liczby dzieci, a jednocześnie niska średnia liczba uczniów w oddziale. Mieszkańcy wyraźnie zaznaczali potrzebę zwiększenia dostępności i jakości opieki przedszkolnej. W miarę możliwości finansowych oraz dostępnych źródeł finansowania gmina będzie podejmowała kroki związane z zapewnieniem równego dostępu do wysokiej jakości opieki nad dziećmi.</p>
15.	Krzysztof Bilka	Podrozdział 3.2.1. str. 49–50, Tabela 9, Projekt strategiczny nr 4.	<p>W <u>celu i zakresie rzeczowym</u> napisano, że projekt obejmuje m.in. jako trzecią składową „zbudowanie na bazie istniejącej infrastruktury publicznej zasobu lokali i infrastruktury wspierającej aktywności mieszkańców oraz wsparcie rozwoju lokalnego wolontariatu, a także wzmocnienie istniejących organizacji (głównie KGW, Klubów Seniora i OSP)”. We <u>wskaźnikach produktu</u> brak jest odzwierciedlenia trzeciej składowej projektu.</p>	<p>Uzasadnienie: Jaki jest związek trzeciej składowej projektu, choćby jednocentowy, z przedsiębiorczością, podnoszeniem kwalifikacji i kompetencji zawodowych mieszkańców? – ŻADEN. Co ma być przez 7 lat zbudowane? Co autor tak sformułowanego zapisu miał na „myśli”? Obecnie zasób lokali i infrastruktura publiczna jest w pełni wykorzystywana do wsparcia jak zapisano w trzeciej składowej projektu Uzasadnienie: Trzecia składowa projektu powinna zostać przeniesiona do innego projektu strategicznego</p>	<p>Projekt wynika z potrzeby zmniejszenia liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym, w związku z tym zaproponowane zostały działania związane ze wsparciem aktywności mieszkańców oraz wsparciem rozwoju lokalnego wolontariatu, a także wzmocnieniem istniejących organizacji (głównie KGW, Klubów Seniora i OSP). Działania te wesprą działające organizacje na obszarze w zakresie aktywności społecznej jak i gospodarczej mieszkańców gminy. Uwaga nie została uwzględniona.</p>
16.	Krzysztof Bilka	Podrozdział 4.1, str. 88, akapit 1.	<p>„... swoim zasięgiem obejmuje miejscowości: Kłomnice, Michałów Rudnicki i Chorzenice”</p>	<p>„... swoim zasięgiem obejmuje miejscowości: Kłomnice, Michałów Rudnicki, Chorzenice, Bartkowice, część Zdrowej i Witkowic.” Uzasadnienie: uzupełnienie informacji do stanu rzeczywistego.</p>	<p>Uwaga jest zasadna i została uwzględniona – poprawiono zapis w Strategii zgodnie z uwagą.</p>

17.	<p>Andrzej Perliński, prezes zarządu Robert Kępa, wiceprezes zarządu Fundacja na rzecz Rozwoju Gminy Kłomnice</p>	<p>Podrozdział 3.2.1. str. 41</p>	<p>Tytuł projektu strategicznego: Rozwój miejscowości Kłomnice, Garnek oraz Rzerzeczyce poprzez wdrożenie koncepcji Smart Village</p>	<p>Tytuł projektu strategicznego: Rozwój miejscowości na terenie gminy Kłomnice poprzez wdrożenie koncepcji Smart Village Uzasadnienie: Zawężenie projektu strategicznego do wyłącznie 3 miejscowości nie jest zgodne ze diagnozą opisaną w cz. 2 projektu Strategii. Obszar Smart Village powinien obejmować wszystkie miejscowości, które dysponują potencjałem kulturowym, edukacyjnym, turystycznym i społecznym na obszarze naszej gminy. Poza wskazanymi w ww. projekcie miejscowościami największy potencjał w tej dziedzinie posiadają miejscowości zlokalizowane min. w dolinie Warty, lub te na terenie których funkcjonują aktywne OSP, KGW lub inne organizacje społeczne. Wpisanie w nazwie projektu strategicznego tylko trzech miejscowości ogranicza ze szkodą dla rozwoju gminy obszar prowadzenia innych działań wskazanych w ww. projekcie jak np. dostępność oferty kulturalnej, sportowej czy związanych z integracją środowiska gospodarczego.</p>	<p>Miejscowości Smart Village: Kłomnice, Garnek oraz Rzerzeczyce zostały wytypowane przez mieszkańców na spotkaniu dotyczącym konsultacji społecznych Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Kłomnice. Mianem smart villages określić można te wsie (społeczności lokalne), które wykorzystują technologie cyfrowe i innowacje w swoim codziennym życiu, poprawiając w ten sposób jego jakość, polepszając standard usług publicznych i lepiej wykorzystując zasoby lokalne. Projekt strategiczny nr 1 dotyczy wyłącznie rozwoju koncepcji Smart Village na obszarze trzech ww. miejscowości i w żaden sposób nie ogranicza ze szkodą dla rozwoju gminy, gdyż działania związane z rozwojem dostępności oferty kulturalnej, sportowej czy związanej z integracją środowiska gospodarczego określone zostały dla wszystkich miejscowości Gminy Kłomnice w planie operacyjnym Strategii (tabela 5). Poszczególne kierunki działań oraz działania zostały sformułowane w trzech obszarach: gospodarczym, społecznym i przestrzenno-środowiskowym i oznaczają one kierunki koncentracji wspólnych wysiłków podejmowanych przez samorząd oraz jego partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych w rozwoju gminy. Monitoring realizacji Strategii</p>
-----	---	-----------------------------------	---	---	---

					<p>prorowadzony będzie w odniesieniu do wskaźników produktów i rezultatów mających swoje źródło w efektach poszczególnych projektów i działań, uwzględnionych w planie operacyjnym Strategii.</p> <p>Idea wprowadzenia koncepcji Smart Village została zaproponowana w odrębnym projekcie strategicznym, gdyż efekty jego realizacji przełożą się bezpośrednio na założone w Strategii cele.</p> <p>Uwaga nie została uwzględniona.</p>
18.	<p>Andrzej Perliński, prezes zarządu Robert Kępa, wiceprezes zarządu Fundacja na rzecz Rozwoju Gminy Kłomnice</p>	<p>Podrozdział 3.2.1. str. 42</p>	<p>Cel i zakres rzeczowy projektu (koncepcja) Projekt zakłada opracowanie koncepcji i wdrożenie idei Smart Villages (...) poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – powstanie estetycznej, funkcjonalnej i ogólnodostępnej infrastruktury publicznej, w tym spójnego centrum Kłomnic; – utworzenie miejsc wypoczynku poprzez rozbudowę małej architektury na terenie miejscowości Kłomnice, Garnek oraz Rzerzęczyce; – rewitalizację przestrzeni publicznej w Rzerzęczycach; – zwiększenie dostępności oferty kulturowej; – tworzenie terenów zieleni urządzonej; – budowę i rozbudowę infrastruktury sportowej; 	<p>Cel i zakres rzeczowy projektu (koncepcja) Projekt zakłada opracowanie koncepcji i wdrożenie idei Smart Villages (...) poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – powstanie estetycznej, funkcjonalnej i ogólnodostępnej infrastruktury publicznej, w tym spójnego centrum Kłomnic; – utworzenie miejsc wypoczynku poprzez rozbudowę małej architektury na terenie miejscowości na obszarze gminy Kłomnice; – rewitalizację przestrzeni publicznej miejscowości w gminie Kłomnice; – zwiększenie dostępności oferty kulturowej; – tworzenie terenów zieleni urządzonej; – budowę i rozbudowę infrastruktury sportowej; – organizację wydarzeń kulturalnych i sportowych; – rozwój i organizację infrastruktury kajakowej; – budowanie nowych form współpracy; – działania kultywujące dziedzictwo historyczne i wzmacniające postawy patriotyczne; – działania na rzecz integracji samorządu z sektorem gospodarczym i społeczeństwem; 	<p>Projekt ten dotyczy wdrażania koncepcji Smart Village w miejscowościach: Garnek, Kłomnice oraz Rzerzęczyce w związku z tym zadania zaplanowane do realizacji w ramach tego projektu dotyczą wyłącznie tych trzech miejscowości, co nie wyklucza rozwoju pozostałych miejscowości gminy w zakresie miejsc wypoczynku, przestrzeni publicznej wymagającej rewitalizacji itp. Szersze wyjaśnienie w uwadze nr 17.</p> <p>Uwaga została uwzględniona częściowo – w projekcie strategicznym dodano zapisy dotyczące: działań kultywujących dziedzictwo historyczne i wzmacniających postawy patriotyczne.</p>

			<ul style="list-style-type: none"> – organizację wydarzeń kulturalnych i sportowych; – rozwój i organizację infrastruktury kajakowej; – budowanie nowych form współpracy; – działania na rzecz integracji samorządu z sektorem gospodarczym i społeczeństwem; – działania na rzecz wzmocnienia więzi i tożsamości mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> – działania na rzecz wzmocnienia więzi i tożsamości mieszkańców; – działania na rzecz integracji samorządu z sektorem gospodarczym i społeczeństwem; – działania na rzecz wzmocnienia więzi i tożsamości mieszkańców. (...) <p>Uzasadnienie: Nie uzasadnionym jest ograniczenie obszaru realizacji poszczególnych działań o charakterze ogólnogminnym do wybranych miejscowości, dotyczy to przede wszystkim miejsc wypoczynku, przestrzeni publicznej wymagającej rewitalizacji w tym ujętych w innych dokumentach strategicznych. Utrzymanie tego zapisu spowoduje zablokowanie możliwości pozyskania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych dla infrastruktury o podobnym charakterze w innych miejscowościach.</p> <p>Ważnymi działaniami wnioskowanymi przez nas do dołączenia są te związane z dziedzictwem historycznym i działaniami patriotycznymi. Działania te są niezbędne ze względu na dużą ilość miejsc pamięci zlokalizowanych na terenie naszej gminy związanych z II Wojną Światową, Powstaniem Styczniowym, postaciami rodzeństwa Reszków, światowej sławy śpiewaków operowych itp.</p>	
19.	<p>Andrzej Perliński, prezes zarządu</p> <p>Robert Kępa, wiceprezes zarządu</p> <p>Fundacja na rzecz Rozwoju Gminy Kłomnice</p>	<p>Podrozdział 3.2.1. str. 44</p>	<p>Cel i zakres rzeczowy projektu (koncepcja) Projekt ma na celu (...)</p> <p>➤ Rozwój infrastruktury komunalnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – budowa kanalizacji i sieci wodociągowej oraz modernizacja sieci istniejących; – wytyczenie, zaprojektowanie i budowa ścieżek rowerowych; – budowa trasy rowerowej nr 17 na terenie Subregionu Północnego Województwa Śląskiego, która będzie 	<p>Cel i zakres rzeczowy projektu (koncepcja) Projekt ma na celu (...)</p> <p>➤ Rozwój infrastruktury komunalnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – budowa kanalizacji i sieci wodociągowej oraz modernizacja sieci istniejących; – modernizacja ujęć wody w Kłomnicach i Garnku; – budowa obwodnicy Kłomnic; – zabezpieczenie w odpowiednią infrastrukturę terenów przemysłowych w miejscowości Kłomnice i Zawada; – realizacja działań związanych z budownictwem wielorodzinnym; – wytyczenie, zaprojektowanie i budowa ścieżek 	<p>Uwaga jest zasadna i została uwzględniona uzupełniono zapisy w projekcie strategicznym nr 1 zgodnie z uwagą.</p>

		<p>przebiegać przez gminy: Kłomnice, Mstów, Olsztyn, Żarki, Niegowa oraz przez Miasto Częstochowa;</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozwój i modernizacja infrastruktury drogowej i towarzyszącej; – rewitalizacja przestrzeni ogólnodostępnych przy szkole w Witkowicach; – rozwój infrastruktury i usług odpowiadających na wyzwania związane ze zmianami demograficznymi; – likwidacja barier architektonicznych w obiektach i przestrzeniach publicznych. <p>➤ Poprawa stanu środowiska i zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i energetycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, przedsiębiorstwach oraz w obiektach użyteczności publicznej, a w niektórych przypadkach ich rozbudowa, w szczególności: remonty i termomodernizacja obiektów szkolnych, przedszkoli, remiz strażackich, świetlic wiejskich itp.; – rozbudowa istniejących instalacji do produkcji energii i ciepła z OZE o magazyny energii na potrzeby istniejącego źródła oraz budowa nowych instalacji do produkcji energii elektrycznej 	<p>rowerowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> – budowa trasy rowerowej nr 17 na terenie Subregionu Północnego Województwa Śląskiego, która będzie przebiegać przez gminy: Kłomnice, Mstów, Olsztyn, Żarki, Niegowa oraz przez Miasto Częstochowa; – rozwój i modernizacja infrastruktury drogowej i towarzyszącej; – rewitalizacja przestrzeni ogólnodostępnych przy szkole w Witkowicach; – rozwój infrastruktury i usług odpowiadających na wyzwania związane ze zmianami demograficznymi; – likwidacja barier architektonicznych w obiektach i przestrzeniach publicznych. <p>➤ Poprawa stanu środowiska i zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i energetycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zorganizowanie gospodarki odpadami na terenie gminy Kłomnice w oparciu o własne przedsiębiorstwo komunalne; – wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, przedsiębiorstwach oraz w obiektach użyteczności publicznej, a w niektórych przypadkach ich rozbudowa, w szczególności: remonty i termomodernizacja obiektów szkolnych, przedszkoli, remiz strażackich, świetlic wiejskich itp.; – rozbudowa istniejących instalacji do produkcji energii i ciepła z OZE o magazyny energii na potrzeby istniejącego źródła oraz budowa nowych instalacji do produkcji energii elektrycznej i ciepła wraz z przyłączami i możliwością budowy magazynów energii na potrzeby danego źródła; – montaż OZE; – wykorzystanie geotermii do ogrzewania; – budowa farm fotowoltaicznych; – budowa gminnego systemu magazynowania energii; – wymiana oświetlenia ulicznego na LED wraz z systemem 	
--	--	--	---	--

			<p>i ciepła wraz z przyłączami i możliwością budowy magazynów energii na potrzeby danego źródła;</p> <ul style="list-style-type: none"> – montaż OZE; – wykorzystanie geotermii do ogrzewania; – budowa farm fotowoltaicznych; – budowa gminnego systemu magazynowania energii; – wymiana oświetlenia ulicznego na LED wraz z systemem zarządzania; – doradztwo indywidualne dla mieszkańców w zakresie bioretencji; – kompleksowe odwodnienie istniejących dróg i miejsc zalewowych, budowa kanalizacji deszczowej, budowa ogrodów deszczowych, ukierunkowanie spływu wód do istniejących cieków wodnych; – budowa i modernizacja ujęć powierzchniowych wody oraz stacji uzdatniania wody; – budowa zbiorników retencyjnych w miejscowościach Kłomnice i Zawada; – doposażenie jednostek OSP w zakresie rozwoju lokalnego systemu ratownictwa 	<p>zarządzania;</p> <ul style="list-style-type: none"> – doradztwo indywidualne dla mieszkańców w zakresie bioretencji; – kompleksowe odwodnienie istniejących dróg i miejsc zalewowych, budowa kanalizacji deszczowej, budowa ogrodów deszczowych, ukierunkowanie spływu wód do istniejących cieków wodnych; – budowa i modernizacja ujęć powierzchniowych wody oraz stacji uzdatniania wody; – budowa zbiorników retencyjnych w miejscowościach Kłomnice i Zawada; – doposażenie jednostek OSP w zakresie rozwoju lokalnego systemu ratownictwa. <p>Uzasadnienie: Wnioskujemy o dopisanie w ramach projektu strategicznego 4 dodatkowych działań, w tym: związanych z pilną modernizacją ujęć wody w Kłomnicach i Garnku, które zostały wybudowane w latach 90-tych i ich stan wymaga pilnej interwencji. Kolejnym działaniem inwestycyjnym, kluczowym dla rozwoju naszej gminy i poprawy bezpieczeństwa mieszkańców jest budowa obwodnicy Kłomnic. Inwestycja ta, jak dotąd była kluczową w działaniach i strategiach związanych z rozwojem gminy. Wyłączenie jej z proponowanych zapisów Strategii jest niewłaściwe, niezgodne z diagnozą zawarta w Strategii oraz nieuchronnie prowadzi do kryzysu komunikacyjnego w miejscowości Kłomnice związanego z nieustannym wzrostem ruchu drogowego. Kolejnym proponowanym przez nas działaniem jest pilne zabezpieczenie w odpowiednią infrastrukturę terenów przemysłowych w miejscowości Kłomnice i Zawada. Działanie to jest spójne z dotychczasowymi działaniami i strategiami związanymi z rozwojem gminy, spójne z zapotrzebowaniem środowiska przedsiębiorców oraz szansą na rozwój gospodarczy gminy, wzrostem dochodów gminy z tytułu podatków oraz prowadzącym do znalezienia</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>dobrze płatnej pracy przez mieszkańców naszej gminy. Ważnym argumentem dla wpisania ww. dodatkowych działań jest możliwość pozyskania środków zewnętrznych na ich realizację. Ostatnim działaniem jest stworzenie możliwości do realizacji budownictwa wielorodzinnego. Działanie jest niezbędne dla pozyskania nowych mieszkańców, młodych rodzin. Na terenie naszej gminy znajdują się tereny, które zostały przeznaczone na budownictwo wielorodzinne np. w Skrzydłowie, znajdują się w zasobach Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. Zgodnie z aktualnym prawem możliwe jest wykorzystanie tych terenów i budowę nowych osiedli w oparciu o Społeczna Inicjatywę Mieszkaniową i z wykorzystaniem środków zewnętrznych.</p> <p>Równocześnie w obszarze poprawy stanu środowiska wnioskujemy dopisanie działania związanego z gospodarką odpadami – obszaru, który wskazywany jest przez mieszkańców jako priorytetowy, a równocześnie związany z dużymi kosztami, jakie indywidualnie ponoszą mieszkańcy. Koszt te związane z wyborem firm zewnętrznych są coraz wyższe i stanowią problem dla mieszkańców. Efektem tego jest fakt unikania przez mieszkańców płacenia za wywóz odpadów, co pomniejsza przychody gminy z tego tytułu. Utworzenie przedsiębiorstwa komunalnego na wzór przedsiębiorstw z terenu gminy i miasta Koniecpol lub gminy Przyrów pomoże radykalnie zmniejszyć koszty z tego tytułu. Przedsiębiorstwo komunalne powinno również przejąć zadania związane z zaopatrzeniem mieszkańców w wodę oraz kanalizację. Rozwiązanie to pozwoli zrationalizować gospodarkę komunalną, obniżyć koszty z tym związane oraz dać możliwość realizacji inwestycji bezpośrednio przez to przedsiębiorstwo w oparciu o środki zewnętrzne.</p>	
--	--	--	--	--	--

20.	<p>Andrzej Perliński, prezes zarządu Robert Kępa, wiceprezes zarządu Fundacja na rzecz Rozwoju Gminy Kłomnice</p>	<p>Podrozdział 3.2.1. str. 47</p>	<p>Cel i zakres rzeczowy projektu (koncepcja) W gminie występują luki (...) Zakres rzeczowy projektu: – Adaptacje obiektów (np. świetlic) pośród istniejącej bazy lokalowej na potrzeby punktów przedszkolnych oraz modernizację istniejących przedszkoli na terenie gminy; – Utworzenie żłobka w miejscowości Kłomnice. – Zapewnienie dostępności do opieki przedszkolnej w każdej miejscowości gminnej. – Organizacja zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży szkolnej, w tym szczególnie rozwijających postawy przedsiębiorczości od najmłodszych lat oraz rozwijających talenty i wspierających pasje. – Inwestycje w infrastrukturę dydaktyczną istniejących budynków szkolnych wraz z wyposażeniem w nowoczesny sprzęt ICT i materiały dydaktyczne oraz obiektów służących wzmocnieniu sprawności fizycznej uczniów.</p>	<p>Cel i zakres rzeczowy projektu (koncepcja) W gminie występują luki (...) Zakres rzeczowy projektu: – budowa nowego przedszkola w miejscowości Kłomnice i Rzerzęczyce; – Adaptacje obiektów (np. świetlic) pośród istniejącej bazy lokalowej na potrzeby punktów przedszkolnych oraz modernizację istniejących przedszkoli na terenie gminy; – Utworzenie żłobka w miejscowości Kłomnice. – Zapewnienie dostępności do opieki przedszkolnej dla dzieci ze wszystkich miejscowości w gminie; – Organizacja zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży szkolnej, w tym szczególnie rozwijających postawy przedsiębiorczości od najmłodszych lat oraz rozwijających talenty i wspierających pasje. – Inwestycje w infrastrukturę dydaktyczną istniejących budynków szkolnych wraz z wyposażeniem w nowoczesny sprzęt ICT i materiały dydaktyczne oraz obiektów służących wzmocnieniu sprawności fizycznej uczniów. Uzasadnienie: Wnioskujemy, aby kluczowym działaniem w obszarze edukacji była budowa nowych przedszkoli w oparciu o infrastrukturę gminnych przedszkoli w Kłomnicach i Rzerzęczycach lub o budowę całkiem nowej infrastruktury przedszkolnej w tych miejscowościach. Wpisanie tego działania pozwoli na właściwe zabezpieczenie opieki przedszkolnej w oparciu o istniejące dwa przedszkola gminne, standaryzację tej formy edukacji w naszej gminie, pozyskanie całkiem nowych budynków, które zapewnią właściwą opiekę przedszkolną w naszej gminie na kolejne kilka dekad. Budowa nowych przedszkoli pozwoli również zapewnić ciągłość działań gminnym placówkom, wzmocnić ich funkcjonowanie, co w dalszej perspektywie pozwoli na rozwój filii tych placówek zlokalizowanych w innych miejscach oraz w szkołach.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona częściowo – uzupełniono zapisy w projekcie strategicznym nr 3 zgodnie z uwagą, z wyjątkiem kwestii dotyczącej budowy nowego przedszkola w miejscowości Kłomnice i Rzerzęczyce.</p>
-----	---	---------------------------------------	---	---	--

21.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu	Podrozdział 3.3. Tabela Ocena spójności celów strategicznych z dokumentami wyższego rzędu str. 63–77	<p>Odnosząc się do obszaru terytorialnego PGW WP RZGW w Poznaniu związanego z regionem wodnym Warty przynależnym do obszaru dorzecza Odry informuje się, że zgodnie z obowiązującą II aktualizacją Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r., poz. 335) na terenie Gminy Kłomnice zlokalizowane są częściowo jednolite części wód powierzchniowych rzecznych: Warta od zb. Poraj do Rudniczanki (RW6000111813399), Rudniczanka (RW60000918134), Wiercica (RW6000101813699), Pijawka (RW600009181569), Warta od Rudniczanki do Widzówki (RW60001118153), Widzówka (RW600009181549), Bystra (RW600010181389), Kanał Warty ze Starą Wiercicą i Kanałem Lodowym (RW60001018149) oraz jedna jednolita część wód podziemnych GW600099.</p> <p>Dla przedstawionych w ramach opracowania jednolitych części wód powierzchniowych zasadnym jest wskazanie przypisanych im derogacji. Odstępstwa z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na odroczeniu w czasie terminu osiągnięcia celów środowiskowych nie miała przypisana tylko jednolita rzeczna: Warta od Rudniczki do Widzówki (RW60001118153), natomiast odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na złagodzeniu celów środowiskowych, jakim jest ustalenie mniej rygorystycznych celów miały przypisane jednolite rzeczne: Warta od zb. Poraj do Rudniczanki (RW6000111813399), Rudniczanka (RW60000918134), Wiercica (RW6000101813699).</p> <p>Z terenem gminy nie są związane jeziora będące jednolitymi częściami wód powierzchniowych.</p> <p>Uzasadnienie: W opiniowanym dokumencie „Strategia Rozwoju Gminy Kłomnice na lata 2023-2030” w części dotyczącej oceny spójności celów strategicznych z dokumentami wyższego rzędu <u>zasadnym jest uzupełnienie</u> informacji, które zawierałyby dane z II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy zgodnie z art. 326 ust. 1 Prawa wodnego (Dz. U.</p>	<p>Uwaga jest zasadna i została uwzględniona – dodano zapisy dotyczące wskazanych derogacji (odstępstw od osiągnięcia celów środowiskowych dla właściwych jednolitych części wód). w Tabeli 13 Wykaz powiązań celów Strategii z dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu, zgodnie z uwagą.</p>
-----	--	--	--	--

				<p>z 2023, poz. 1478 z późn. zm.) dotyczące wskazanych derogacji (odstępstw od osiągnięcia celów środowiskowych dla właściwych jednolitych części wód).</p> <p>Zgodnie z art. 326 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2023, poz. 1478 z późn. zm.) ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w art. 315 pkt 1-3, uwzględnia się w strategii rozwoju gminy.</p>	
22.	<p>Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu</p>	<p>Cel strategiczny 3. Harmonijna polityka przestrzenna i czyste środowisko</p>	-	<p>Proponuje się uzupełnienie zapisów Strategii w zakresie działań odnoszących się do kształtowania stanu zasobów wodnych, adaptacji do zmian klimatu i przeciwdziałania występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz zwiększenia nacisku na konieczność zachowania naturalnej zdolności retencyjnej gruntów.</p> <p>Proponuje się uwzględnić w Strategii działania dot. promowania/wsparcia rozwiązań w zakresie zwiększania retencji, w tym zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na terenie prywatnych posesji przy budynkach mieszkalnych i na terenach prywatnych przedsiębiorstw.</p> <p>Przykłady rozwiązań do zastosowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosowanie powierzchni przepuszczalnych ze żwiru/pospółki, powierzchni ażurowych zamiast szczelnych powierzchni betonowych; - zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w sposób minimalizujący utratę naturalnej retencji lub spowolniający odpływ odprowadzanych wód (np. poprzez zbiorniki retencyjno–infiltracyjne; zastosowanie drenaży lub skrzynek rozsączających itp.); - sadzenie kwiatnych łąk zamiast trawników; - zakładanie zielonych dachów i zielonych ścian na budynkach; - zakładanie ogrodów deszczowych zasilanych deszczówką w miastach i przy domach; - zakładanie oczek wodnych w przestrzeniach miejskich 	<p>Uwaga jest zasadna i została uwzględniona – uzupełniono zapisy w Strategii o informacje dotyczące zwiększania odporności gminy na zagrożenia związane ze zmianami klimatu (susza, podtopienia, powodzie „błyskawiczne”) zgodnie z uwagą.</p>

				<p>i w przydomowych ogrodach.</p> <p>W kontekście kształtowania stanu zasobów wodnych, przeciwdziałania występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacji do zmian klimatu, Strategia powinna również uwzględniać następujące rodzaje działań dot. nowych inwestycji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie i egzekwowanie standardów ochrony zieleni w procesie inwestycyjnym, obejmujących m.in. ograniczenie likwidacji terenów zieleni i wycinki drzew przy realizacji nowych inwestycji; - unikanie „betonowania” przestrzeni - stosowanie powierzchni przepuszczalnych, powierzchni ażurowych zamiast szczelnych powierzchni betonowych (place manewrowe, parkingi); - uwzględnienie ww. aspektów w planowaniu przestrzennym oraz przy wydawaniu decyzji administracyjnych, w celu ochrony terenów zieleni przed presją zabudowy i „betonowaniem” nieruchomości. <p>Uzasadnienie: Uwzględnienie rozwiązań minimalizujących utratę naturalnej retencji lub spowalniających odpływ odprowadzanych wód i przywracające w możliwym zakresie naturalny, gruntowy charakter ich odpływu oraz nacisk na rozwój niebieskiej i zielonej infrastruktury, przyczyni się do zwiększania odporności gminy na zagrożenia związane ze zmianami klimatu (susza, podtopienia, powódzie „błyskawiczne”).</p>	
23.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu	-	dot. obszarów szczególnego zagrożenia powodzią	<p>Należy uzupełnić strategię Rozwoju Gminy o zapis dotyczący obszarów szczególnego zagrożenia powodzią:</p> <p>Gmina Kłomnice, znajduje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%, b) na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) Prawa wodnego, tj. 	<p>Uwaga jest zasadna i została uwzględniona – uzupełniono zapisy w zakresie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią w Strategii zgodnie z uwagą.</p>

				<p>obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,</p> <p>c) na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%,</p> <p>d) poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. c) Prawa wodnego, tj. obszarem między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału.</p> <p>e) poza obszarem obejmującym tereny narażone na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego.</p>	
24.	<p>Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie</p> <p>Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu</p>	uwagi ogólne	-	<p>Zgodnie z art. 172 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r., poz. 1478 ze zm.) na podstawie map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego przygotowuje się – z uwzględnieniem podziału kraju na obszary dorzeczy oraz regiony wodne – plany zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP). Dokumenty te obejmują wszystkie elementy zarządzania ryzykiem powodziowym, określone w art. 163 ust. 6 przedmiotowej ustawy, w szczególności działania służące zapobieganiu powodzi, ochronie przed powodzią oraz informacji na temat stanu należytego przygotowania w przypadku wystąpienia powodzi. Głównym celem PZRP jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej poprzez realizację działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń i obniżeniu strat powodziowych. Plany zarządzania ryzykiem powodziowym zostają przyjęte w drodze rozporządzenia wydanego przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. Podlegają one przeglądowi co 6 lat, a w razie potrzeby zostaje dokonana ich aktualizacja.</p> <p>Aktualnie do przedmiotowego terenu odnosi się Plan</p>	<p>Uwaga jest zasadna i została uwzględniona – uzupełniono zapisy w Strategii w zakresie dotyczącym występowania suszy zgodnie z uwagą.</p>

				<p>zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry, zawierający w treści Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla regionu wodnego Warty, przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 października 2022 r., opublikowany w dniu 22 grudnia 2022 r. (Dz. U. poz. 2714) – dostępny w całości pod adresem: https://dziennikustaw.gov.pl/DU/rok/2022/pozycja/2714</p> <p>Przeciwdziałanie skutkom suszy, zgodnie z art. 183 oraz 185 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2023 r., poz. 1478 ze zm.), prowadzi się zgodnie z planem przeciwdziałania skutkom suszy, który uwzględnia podział kraju na obszary dorzeczy. Plan przeciwdziałania skutkom suszy zawiera analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych, propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych, propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji, jak również katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej przyjmuje i aktualizuje plan przeciwdziałania skutkom suszy, w drodze rozporządzenia, kierując się koniecznością przeciwdziałania skutkom suszy. Aktualizacji planu przeciwdziałania skutkom suszy dokonuje się nie rzadziej niż co 6 lat.</p> <p>3 września 2021 roku Minister właściwy ds. gospodarki wodnej opublikował rozporządzenie w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy, Dz. U. z 2021 r. poz. 1615). Obowiązujący Plan przeciwdziałania skutkom suszy dostępny jest na stronie https://stopsuszy.pl/projekt-planu-przeciwdzialania-skutkom-suszy/</p> <p>Należy mieć na uwadze, że zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej należy promować i w pierwszej kolejności</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>rozważać działania zakładające naturalne metody retencji a budowanie retencji sztucznej należy traktować jako działania ostatecznego wyboru, w sytuacji, gdy przeanalizowano wszystkie możliwe warianty, bardziej korzystne ze środowiskowego punktu widzenia (zgodność z art. 68 ustawy – Prawo wodne). Planowanie nowych działań inwestycyjnych w gospodarce wodnej, kształtowanie sztucznej retencji musi być poprzedzone szeregiem analiz, a dotyczące ich warunki i procedury muszą być zgodne z aktualnie obowiązującymi przepisami środowiskowymi, jak też być adekwatne do potrzeb w zakresie kształtowania retencji.</p> <p>Proponuje się uzupełnienie zapisów w Strategii w zakresie dotyczącym występowania suszy.</p> <p>Obszar gminy Kłomnice położony jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w części zachodniej na terenie silnie zagrożonym a w części wschodniej na terenie umiarkowanie zagrożonym występowaniem suszy atmosferycznej, - w całości na terenie umiarkowanie zagrożonym występowaniem suszy hydrologicznej, - w części północnowschodniej na terenie ekstremalnie zagrożonym, w części południowowschodniej, południowej i południowozachodniej na terenie silnie zagrożonym, przy wschodniej granicy gminy na terenie słabo zagrożonym występowaniem suszy rolniczej, - w części centralnej i zachodniej na terenie umiarkowanie zagrożonym występowaniem suszy hydrogeologicznej, wzdłuż granicy wschodniej i częściowo południowej granicy gminy na terenie słabo zagrożonym występowaniem suszy hydrogeologicznej. <p>W łącznym zestawieniu obszar gminy Kłomnice w większości terenu klasyfikuje się jako obszar silnie zagrożony suszą oraz w części południowowschodniej umiarkowanie zagrożony suszą. Wszelkie działania należy realizować z uwzględnieniem zapisów planów zarządzania</p>	
--	--	--	--	---	--

				ryzykiem powodziowym i planu przeciwdziałania skutkom suszy.	
--	--	--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne

1.3. Opiniowanie przez Zarząd Województwa

Na podstawie art. 10f ust. 2–3 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) pismem z dnia 12 października 2023 r. Wójt Gminy Kłomnice zawnioskował o zaopiniowanie projektu *Strategii Rozwoju Gminy Kłomnice na lata 2023–2030*. Opinia miała dotyczyć sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. Wydanie opinii powinno nastąpić w ciągu 30 dni od dnia doręczenia pisma wraz z projektem dokumentu. W dniu 27 października 2023 r. Zarząd Województwa Śląskiego podjął Uchwałę Nr 2234/459/VI/2023 w sprawie przyjęcia opinii Zarządu Województwa Śląskiego dotyczącej sposobu uwzględniania ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonych w *Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”*, w projekcie *Strategii Rozwoju Gminy Kłomnice na lata 2023–2030*. Opinia stanowi załącznik do ww. uchwały. Zarząd Województwa wydał pozytywną opinię.

Tabela 2 Rejestr uwag, wynikających z opinii Zarządu Województwa Śląskiego do projektu *Strategii Rozwoju Gminy Kłomnice na lata 2023–2030*

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Uwaga wraz z propozycją korekty	Stanowisko wraz z uzasadnieniem
1.	4.2.1. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa i inne ponadlokalne	<i>Projekt dokumentu częściowo uwzględnia zapisy dotyczące regionalnych Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) zidentyfikowanych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”. Zawarte w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Kłomnice na lata 2023–2030 zapisy dotyczące OSI wymagają uzupełnienia poprzez wskazanie jak kierunki działań dedykowane określonym OSI, wskazane w rozdziale 7. Przedsięwzięcia i terytorialny wymiar interwencji Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, realizowane są przez zapisy projektu strategii rozwoju gminy (np. w ramach celów i kierunków działań).</i>	Uzupełniono projekt SRG o tabele (Tabela 14 OSI w strategii rozwoju województwa, a zakres planowanych działań gminy) ilustrującą jak kierunki działań dedykowane określonym OSI, wskazane w rozdziale 7. Przedsięwzięcia i terytorialny wymiar interwencji Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, realizowane są przez zapisy projektu strategii rozwoju gminy (w ramach poszczególnych działań określonych w Strategii).

Źródło: Opracowanie własne

2. Ocena poprawności, kompletności, adekwatności i trafności projektu Strategii

Dla oceny poprawności, kompletności, adekwatności i trafności projektu Strategii zadano następujące pytania badawcze:

1) Czy sporządzono Diagnozę zgodnie z art. 10a Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 1259 z późn. zm.)?

Tak, *Diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Kłomnice* sporządzono zgodnie z art. 10a ww. ustawy. Projekt Diagnozy podlegał konsultacjom społecznym przeprowadzonym w dniach 21.07–04.08.2023 r. W wyznaczonym terminie wpłynął 1 wypełniony formularz uwag. Formularz podpisany był czytelnie imieniem i nazwiskiem oraz złożony został w formie formularza konsultacyjnego. Rejestr uwag wynikających z konsultacji Diagnozy zamieszczono w tabeli 3.

Tabela 3 Rejestr zgłoszonych uwag w ramach wyłożenia do publicznego wglądu projektu Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Kłomnice

Lp.	Zgłaszający	Część dokumentu do którego odnosi się uwaga	Obecny zapis	Propozycja zmiany wraz z uzasadnieniem	Stanowisko wraz z uzasadnieniem
25.	Krzysztof Bilka	Rozdział 5, str. 51	„wywożone wozami asenizacyjnymi do gminnych oczyszczalni.”	„wywożone wozami asenizacyjnymi do oczyszczalni w Hubach. Uzasadnienie: Urząd Gminy dotychczas informował, że tylko oczyszczalnia w Hubach przyjmuje ścieki dowożone wozami asenizacyjnymi	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona – poprawiono zapis w Diagnozie.
26.	Krzysztof Bilka	Rozdział 5, str. 51	„to: Kłomnice, Michałów Rudnicki i Chorzenice”	„to: Kłomnice, Michałów Rudnicki, Chorzenice, część Zdrojowej i Witkowic.” Uzasadnienie: uzupełnienie danych do stanu rzeczywistego.	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona – uzupełniono zapis w Diagnozie.
27.	Krzysztof Bilka	Rozdział 5, str. 51	„planowana”	„planowania” Uzasadnienie: błąd literowy	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona – skorygowano zapis w Diagnozie.
28.	Krzysztof Bilka	Rozdział 5, str. 56	„Podsumowując: wskaźnik rozwoju w wymiarze gospodarczym jest ...”	Podsumowując: wskaźnik rozwoju w wymiarze środowiskowym jest ...” Uzasadnienie: błąd w zapisie.	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona – skorygowano zapis w Diagnozie.
29.	Krzysztof Bilka	Rozdział 13, str. 90	Liczba podpisanych umów jest: w tabeli 30, w tekście pod tabelą 28 (24+3+1)	Ujednolicić – jest 30 lub 28 umów/decyzji, a może obie liczby są niewłaściwe Uzasadnienie: doprowadzenie do zgodności zapisów ze stanem rzeczywistym. W kwestii „jednej z trzech najbardziej korzystnych wartości spośród wszystkich gmin sąsiednich” zapewne lepszym porównaniem byłoby uwzględnienie sumy kwot dofinansowań w ramach umów/decyzji.	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona – w Diagnozie pod tabelą 27 omyłkowo wpisano wartość 24, zamiast 26. Skorygowano zapis zgodnie ze stanem faktycznym.
30.	Krzysztof Bilka	Rozdział 14, str. 91	„Mocne strony”	Usunąć lub przenieść do słabych stron i zagrożeń.	Uwaga uwzględniona częściowo: Usunięto zapis: „Niezdegradowane środowisko naturalne”, natomiast

			<p>6. Dodatni wskaźnik rozwoju w wymiarze środowiskowym.</p> <p>8. Niezdegradowane środowisko naturalne.</p>	<p>Uzasadnienie: diagnoza w wymiarze środowiskowym jest zbyt ogólna, nie uwzględnia szczegółowych danych. Może to efekt przyjętych metod badawczych lub celowe nie zagłębianie się w rzeczywiste i faktyczne problemy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jaka jest ilość pobieranej rocznie wody przez mieszkańców zamieszkujących na nieruchomościach wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe w porównaniu do ilości nieczystości ciekłych wywiezionych do oczyszczalni wozami asenizacyjnymi? – jaki jest wpływ zanieczyszczeń z tego wynikających na gleby, wody gruntowe, wody podziemne, zbiornik wody pitnej, z którego gminy, powiat i województwo pobierając wodę. 2. Nieefektywne źródła ciepła, spalanie niedozwolonych paliw – zero kontroli; ogromne kłęby dymu z kominów rozsiewające ogromną masę trucizn; ile źródeł ciepła, zgodnie z przepisami prawa, nie powinno już być eksploatowanych – baza CEEB. 3. Wyroby z azbestu – kto kontroluje/nadzoruje/monitoruje gospodarkę odpadami niebezpiecznymi, jeżeli jadąc tylko drogami gminnymi widzimy stosy nieprawidłowo składowanych i zabezpieczonych płyt eternitu? 	<p>zapis: „Dodatni wskaźnik w wymiarze środowiskowym” pozostał w mocnych stronach w analizie SWOT, jednak dopisano z czego wynika: „Dodatni wskaźnik w wymiarze środowiskowym według Monitora Rozwoju Lokalnego (MRL), przygotowanego w ramach Systemu Analiz Samorządowych”.</p> <p>Mocna strona wynika z analiz opracowanych przez Związek Miast Polskich przygotowany w ramach Systemu Analiz Samorządowych. Monitor Rozwoju Lokalnego (MRL) to narzędzie pozwalające na syntetyczną ocenę potencjału społeczno-ekonomicznego gminy w czasie i w relacji do innych gmin o podobnej funkcji w strukturze osiedleńczej kraju. Nie jest to zatem ocena w kategoriach bezwzględnych – a zawsze w porównaniu z tym co dzieje się w jednostkach samorządu terytorialnego, stanowiących grupę porównawczą. Nie jest to również ocena w sensie formalnym, ale punkt wyjścia do analizy. Tym samym to jest wsparcie władz i mieszkańców w przygotowaniu decyzji, przede wszystkim o charakterze strategicznym. W celu przygotowania Monitora Rozwoju Lokalnego, analizie poddano wiele aspektów decydujących o rozwoju jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie z teorią zrównoważonego rozwoju wyodrębniono trzy wymiary rozwoju: gospodarczy, społeczny i środowiskowy. Następnie w ramach każdego z wymiarów wyodrębniono od 3 do 5 obszarów analizy, charakteryzujących główne sfery funkcjonowania gminy. Tych obszarów łącznie wyodrębniono 12. Obszary podzielone są na podobszary (od 2 do 5) – jest ich łącznie 48.</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>Podobszary charakteryzowane są przez wybrane wskaźniki. Łącznie poddano analizie 152 wskaźniki, pochodzące ze statystyki publicznej. Na strukturę analizy w wymiarze przestrzenno-środowiskowym składają się 3 obszary:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dostępność komunikacyjna: (wskaźniki: długość sieci dróg, jakość sieci dróg, dostępność indywidualnych środków transportu, rozwój alternatywnych rozwiązań komunikacyjnych w miastach, inne formy transportu – kolej i lotniczy, skala ruchu turystycznego). 2. Ład i struktura przestrzenna obszaru (wskaźniki: stosowanie instrumentów planowania przestrzeni, zwartość miasta, zrównoważenie funkcji społeczno-gospodarczych i środowiskowych). 3. Stan lokalnego środowiska naturalnego (wskaźniki: stan głównych komponentów środowiska (woda, powietrze, gleba), dostępność walorów / usług przyrodniczych, sposób gospodarowania zasobami środowiska).
31.	Krzysztof Bilka	Rozdział 15.3., str. 103	Gmina Kłomnice posiada potencjał w położeniu na terenie, który charakteryzuje się czystym powietrzem, środowiskiem naturalnym, terenami zielonymi.	Gmina Kłomnice posiada potencjał w położeniu na terenie, który charakteryzuje się środowiskiem naturalnym, terenami zielonymi. Uzasadnienie: Zapis o czystym powietrzu nad terenem Gminy Kłomnice to nadużycie.	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona – poprawiono zapis w Diagnostyce zgodnie z uwagą.

Źródło: Opracowanie własne

2) Czy Diagnoza jest kompletna i spójna wewnętrznie?

Diagnoza została opracowana we współpracy Urzędu Gminy Kłomnice (spojrzenie od wewnątrz) z Wykonawcą zewnętrznym (spojrzenie od zewnątrz). Diagnoza jest spójna wewnętrznie, jej struktura została w sposób logiczny i czytelny podzielona na rozdziały i podrozdziały. Różne zagadnienia z poszczególnych sfer zostały przeanalizowane w odrębnych rozdziałach. Analizie poddano następujące obszary:

- Uwarunkowania wynikające z położenia geograficznego – dostępność komunikacyjna i mobilność;
- Ludność, zachodzące procesy demograficzne i rozwój w wymiarze społecznym;
- Gospodarka i rynek pracy;
- Środowisko naturalne i infrastruktura;
- Kultura i dziedzictwo;
- Sport, rekreacja i turystyka;
- Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne;
- Bezpieczeństwo;
- Polityka społeczna;
- Edukacja i wychowanie;
- Kapitał społeczny;
- Finanse samorządowe.

Swoim zakresem Diagnoza obejmuje stan aktualny (dane ilościowe za 2021 r.) oraz stan poprzedzający stan aktualny (dane dla poszczególnych lat z okresu 2017–2021). Sytuacja bieżąca i zachodzące procesy mają odzwierciedlenie w analizie SWOT, która pozwala stwierdzić jakie w gminie są problemy i bariery rozwojowe, a jakie są jej potencjały i szanse do rozwoju. Dokument spełnia swoją funkcję, ponieważ umożliwia podjęcie decyzji strategicznych, takich jak określenie wizji rozwoju Gminy Kłomnice, określenie celów strategicznych rozwoju oraz ukierunkowanie działań i wskaźników osiągnięcia celów.

Różnice w analizie SWOT wskazanej w Diagnozie (tabela 29) i Strategii (tabela 2) wynikają z ewaluacji – upływu czasu, spotkań i rozmów jakie miały miejsce między przygotowaniem Diagnozy, a ostatecznej wersji Strategii. Analizy te nie są ze sobą sprzeczne – są spójne, jednak ta wskazana w Strategii określa najważniejsze elementy, najbardziej wyróżniające gminę wśród innych gmin czy powszechnie zauważanych tendencji i problemów.

Tabela 4 Analiza SWOT Gminy Kłomnice zamieszczona w *Diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Kłomnice*

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dodatni poziom salda migracji na 1 000 mieszkańców. 2. Rozwój budownictwa mieszkalnego – wzrost wskaźnika ilości nowych budynków mieszkalnych na 1000 ludności oraz pozwoleń wydanych na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym na 10 tys. mieszkańców. 3. Zabezpieczone tereny inwestycyjne pod działalność gospodarczą. 4. Dodatni wskaźnik rozwoju w wymiarze społecznym według Monitora Rozwoju Lokalnego (MRL), przygotowanego w ramach Systemu Analiz Samorządowych. 5. Dodatni wskaźnik rozwoju w wymiarze gospodarczym według Monitora Rozwoju Lokalnego (MRL), przygotowanego w ramach Systemu Analiz Samorządowych. 6. Dodatni wskaźnik rozwoju w wymiarze środowiskowym według Monitora Rozwoju Lokalnego (MRL), przygotowanego w ramach Systemu Analiz Samorządowych. 7. Niższy niż w kraju i województwie poziom bezrobocia. 8. Miody kłomnickie jako produkt lokalny – projekt „Słodka Gmina Kłomnice”. 9. Tradycje sportowe – zaangażowanie mieszkańców w zakresie aktywności sportowych. 10. Liczne grupy i zespoły działające w ramach Gminnego Ośrodka Kultury, kultywujące lokalne tradycje, muzykę oraz folklor. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Systematyczny spadek liczby mieszkańców – ujemny przyrost naturalny. 2. Niezadawalający poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców – niski poziom jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON. 3. Wyższy niż w województwie wskaźnik ilości gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców. 4. Niższy wskaźnik dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 000 dzieci w wieku 3–5 lat niż w województwie i kraju. 5. Niska aktywność społeczna mieszkańców, brak lokalnych liderów i inicjatyw oddolnych. 6. Braki i potrzeby modernizacyjne w zakresie infrastruktury sieci wodno-kanalizacyjnych oraz sieci gazowej. 7. Brak żłobków i miejsc świadczących usługi opieki nad dziećmi do lat 3. 8. Niezadawalające dochody mieszkańców oraz dochody własne gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca – niższe niż w gminach sąsiednich, województwie i kraju. 9. Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna. 10. Niski udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych – niższy niż w gminach sąsiednich, województwie i kraju. 11. Niezadawalający dostęp do atrakcyjnych miejsc pracy. 12. Brak cyfryzacji usług w administracji. 13. Brak kompleksowego długofalowego wsparcia osób starszych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost świadomości ekologicznej i potrzeby wykorzystywania odnawialnych źródeł energii. 2. Cyfryzacja życia codziennego. 3. Członkostwo Polski w Unii Europejskiej. 4. Wzrost mobilności społeczeństwa. 5. Moda na zdrowy styl życia. 6. Wzrost możliwości i popularności pracy zdalnej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konsekwencje społeczne i gospodarcze związane z pandemią COVID-19 i sytuacją geopolityczną. 2. Wzrost kosztów życia codziennego mieszkańców. 3. Zmiany klimatu. 4. Wykluczenie cyfrowe. 5. Emigracja mieszkańców Polski.

Źródło: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Kłomnice, str. 91–92

Tabela 5 Analiza SWOT Gminy Kłomnice zamieszczona w Strategii Rozwoju Gminy Kłomnice na lata 2023–2030

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dodatni poziom salda migracji na 1 000 mieszkańców. 2. Duża liczba osób w wieku produkcyjnym. 3. Rozwój budownictwa mieszkalnego – wzrost wskaźnika ilości nowych budynków mieszkalnych na 1000 ludności oraz pozwoleń wydanych na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym na 10 tys. mieszkańców. 4. Dostępność komunikacyjna (linia kolejowa nr 1 relacji Warszawa Zachodnia – Katowice, droga krajowa nr 91). 5. Korzystna lokalizacja pomiędzy dużymi ośrodkami gospodarczymi – Częstochowa (miasto na prawach powiatu) oraz Radomsko (miasto powiatowe w województwie łódzkim). 6. Dodatnie wskaźniki rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i środowiskowym według Monitora Rozwoju Lokalnego (MRL), przygotowanego w ramach Systemu Analiz Samorządowych. 7. Niższy niż w kraju i województwie poziom bezrobocia. 8. Niezdegradowane środowisko naturalne. 9. Bliskość Warty i jej dopływów. 10. Miody kłomnickie jako produkt lokalny – projekt „Słodka Gmina Kłomnice”. 11. Tożsamość kulturowa, długoletnie tradycje i szeroka działalność kulturalna. 12. Tradycje sportowe – zaangażowanie mieszkańców w zakresie aktywności sportowych. 13. Liczne grupy i zespoły działające w ramach Gminnego Ośrodka Kultury, kultywujące lokalne tradycje, muzykę oraz folklor. 14. Wysoki stopień pokrycia gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Systematyczny spadek liczby mieszkańców – ujemny przyrost naturalny. 2. Niezadawalający poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców – niski poziom jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON. 3. Wyższy niż w województwie wskaźnik ilości gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców. 4. Niższy wskaźnik dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 000 dzieci w wieku 3–5 lat niż w województwie i kraju. 5. Niska aktywność społeczna mieszkańców, brak lokalnych liderów i inicjatyw oddolnych. 6. Braki i potrzeby modernizacyjne w zakresie infrastruktury sieci wodno-kanalizacyjnych oraz sieci gazowej. 7. Brak żłobków i miejsc świadczących usługi opieki nad dziećmi do lat 3. 8. Niezadawalające dochody mieszkańców oraz dochody własne gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca – niższe niż w gminach sąsiednich, województwie i kraju. 9. Brak obszarów chronionych i niski udział lasów w ogólnej powierzchni gminy. 10. Brak kompleksowej promocji gminy jako obszaru lokowania inwestycji przemysłowych i mieszkaniowych. 11. Brak terenów inwestycyjnych, w tym strefy przemysłowej. 12. Niski udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych – niższy niż w gminach sąsiednich, województwie i kraju. 13. Niezadawalający dostęp do atrakcyjnych miejsc pracy. 14. Niewystarczająca cyfryzacja usług w administracji. 15. Słaba dostępność szybkiego, szerokopasmowego Internetu. 16. Brak kompleksowego długofalowego wsparcia osób starszych. 17. Niewystarczająca oferta zagospodarowania czasu wolnego mieszkańców. 18. Położenie na peryferiach województwa – północna brama województwa śląskiego.
SZANSE	ZAGROŻENIA

<ol style="list-style-type: none"> 1. Położenie w Bezpośrednim Otoczeniu Aglomeracji Częstochowskiej. 2. Przynależność gminy do Stowarzyszenia „Razem na wyżyny”. 3. Wzrost świadomości ekologicznej i potrzeby wykorzystywania odnawialnych źródeł energii. 4. Cyfryzacja życia codziennego. 5. Członkostwo Polski w Unii Europejskiej. 6. Wzrost mobilności społeczeństwa. 7. Moda na zdrowy styl życia. 8. Wzrost możliwości i popularności pracy zdalnej.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konsekwencje społeczne i gospodarcze związane z pandemią COVID-19 i sytuacją geopolityczną. 2. Wzrost kosztów życia codziennego mieszkańców. 3. Zmiany klimatu. 4. Wykluczenie cyfrowe. 5. Emigracja mieszkańców Polski.
--	---

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Kłomnice na lata 2023–2030, str. 20–21

3) Czy w projekcie Strategii została określona wizja? Czy cele strategiczne i operacyjne odpowiadają na zdiagnozowane bariery rozwojowe i potrzeby oraz są odpowiedzią na mocne strony i potencjały gminy? Czy cele strategiczne i operacyjne przyczyniają się do osiągnięcia wizji?

Tak, w projekcie Strategii określona została wizja, czyli stan docelowy rozwoju gminy osiągnięty do 2030 roku. Wizja powstała w procesie dialogu, z udziałem mieszkańców i ich przedstawicieli, podczas różnego rodzaju spotkań. Wizja wyraża aspiracje i ambicje mieszkańców oraz władz lokalnych, a jednocześnie jest możliwa do zrealizowania. W projekcie Strategii założenia składają się z następujących elementów: wizja i misja, 3 cele strategiczne, 6 celów operacyjnych (po dwa dla każdego celu strategicznego), 12 kierunków działań oraz działania określone dla poszczególnych kierunków i celów. Wizja, która brzmi: *Wysoka jakość i dostępność usług publicznych zapewnia mieszkańcom atrakcyjne warunki życia i rozwoju* jest sformułowanym w sposób najbardziej zwięzły opisem stanu gminy w perspektywie najbliższych kilku lat (obraz gminy w 2030 roku). Misja, która brzmi: *Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości i aktywności społecznej, bazujących na współpracy wielosektorowej oraz dbałość o środowisko naturalne w celu zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców* jest elementem, który wskazuje drogę rozwoju i motywuje do działania, jednocześnie integruje różne aspekty rozwoju gminy wokół jednej wspólnej dla mieszkańców idei. Wyznaczone cele mają wymiar społeczny, gospodarczy oraz przestrzenno-środowiskowy. W procesie opracowania Strategii wyzwania rozwojowe zostały opisane poprzez konkretne cele strategiczne, dzięki czemu uzyskano spójność i komplementarność między elementami diagnozy a planowanymi działaniami.

Cel operacyjny 1.1. *Zbudowanie atrakcyjności inwestycyjnej* odnosi się do rozwoju gminy i polepszenia jakości życia mieszkańców poprzez budowanie współpracy i sprawnego zarządzania gminą. Ważnym elementem rozwoju jest szeroko pojęta współpraca samorządu gminy z organizacjami pozarządowymi, gminami sąsiednimi oraz mieszkańcami, która daje szanse pobudzenia rozwoju gospodarczego obszaru. Istotnym elementem sprawnego funkcjonowania gminy jest stworzenie możliwości załatwiania zdalnie spraw administracyjnych (szeroka gama wysokiej jakości e-usług wraz ze szkoleniem/ edukowaniem mieszkańców w tym zakresie), a także dążenie do tego, aby wszelkie sprawy administracyjne

mieszkańcy mogli załatwiać on-line. Podejmowane działania będą miały na celu tworzenie nowych obszarów aktywności gospodarczej.

Cel operacyjny 1.2. *Pobudzanie i wspieranie przedsiębiorczości*, do osiągnięcia którego założono kierunki działań: 1.2.1. *Kompetencje mieszkańców* i 1.2.2. *Cyfryzacja*, to odpowiedź na potrzebę podniesienia kompetencji mieszkańców oraz aktywizacji zawodowej mieszkańców. Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego jest związane ze stymulowaniem przedsiębiorczości, przygotowaniem terenów inwestycyjnych oraz rozbudowywaniem i modernizacją infrastruktury sieciowej i technicznej. Gospodarka jako dziedzina wsparcia odwołuje się również do pokrewnych elementów, takich jak rynek pracy powiązany z obszarem społecznym. Szansą na rozwój gminy jest stworzenie warunków do pracy zdalnej. W tym celu należy dążyć do umożliwienia dostępu do szybkiego Internetu. W obecnych czasach, w wielu zawodach pracować można w firmach znajdujących się w znacznej odległości od miejsca zamieszkania.

Cel operacyjny 2.1. *Aktywizacja i integracja lokalnej społeczności*, do osiągnięcia którego założono realizację kierunków działań: 2.1.1. *Włączenie społeczne* i 2.1.2. *Wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych*, jest odpowiedzią m.in. na zdiagnozowane problemy, takie jak: „Niska aktywność społeczna mieszkańców”. Ważną rolę w pobudzaniu aktywności mieszkańców odegra wsparcie sektora ekonomii społecznej, opartego na takich wartościach jak solidarność, partycypacja i samorządność.

Do osiągnięcia celu operacyjnego 2.2. *Konkurencyjna oferta obsługi mieszkańców*, założono realizację kierunków działań: 2.2.1. *Poprawa jakości i dostępności usług publicznych* oraz 2.2.2. *Zagospodarowanie czasu wolnego*. Należy dążyć do zapewnienia jak najlepszych warunków opieki zdrowotnej i społecznej, usług publicznych (m.in. poprawa infrastruktury obiektów wychowania żłobkowego, przedszkolnego i szkolnego, obiektów zdrowotnych, innych obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów aktywności lokalnej). Gmina Kłomnice jako miejsce ukierunkowane na zapewnienie wysokiej jakości i dostępności usług publicznych, musi w szczególny sposób zadbać o wysoki poziom zarówno przestrzeni, infrastruktury ogólnodostępnej, jak i usług publicznych, a także dbać o posiadane walory. Realizacja Celu operacyjnego 2.2 wpływać będzie na poprawę jakości życia poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwi rozwój tożsamości społeczności, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich. Jednym z głównych działań podejmowanych przez samorządy będzie kultywowanie lokalnej tradycji i historii na obszarach wiejskich oraz zwiększanie dostępu mieszkańców tych obszarów do dóbr i usług społecznych, w tym kultury i sportu, rozwijanie przemysłu kreatywnego oraz zwiększanie wykorzystania technik teleinformatycznych w dostępie do dóbr kultury mieszkańców. Konieczne jest podejmowanie adaptacji obiektów w celu tworzenia miejsc spędzania wolnego czasu mieszkańców.

Do osiągnięcia celu operacyjnego 3.1. *Ograniczenie niskiej emisji i adaptacja do zmian klimatu*, założono realizację kierunków działań 3.1.1. *Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego* oraz 3.1.2. *Rozwój infrastruktury komunalnej*. Istotną rolę pod względem rozpatrywania potencjalnego miejsca zamieszkania odgrywa środowisko przyrodnicze, dlatego ważne jest, aby o nie dbać. W celu ochrony środowiska i ograniczania niskiej emisji,

koniczne będzie wdrażanie działań zmierzających do neutralności klimatycznej. Zarówno pod kątem zaspokajania potrzeb mieszkańców, jak i ochrony środowiska, istotny jest rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Oprócz zadań inwestycyjnych tj. zmniejszenie zapotrzebowania na energię w budynkach użyteczności publicznej oraz budynkach podmiotów gospodarczych i w indywidualnych gospodarstwach domowych, w tym zwiększenie wykorzystania OZE, termomodernizacja obiektów publicznych, jak i zachęcanie przedsiębiorstw oraz gospodarstw domowych do zastąpienia instalacji opartych na paliwach stałych – instalacjami do produkcji ciepła z odnawialnych źródeł, inwestycje związane z błękitno-zieloną infrastrukturą, również ważna jest edukacja zwiększająca świadomość ekologiczną mieszkańców i budująca ich odpowiedzialność za środowisko naturalne.

Do osiągnięcia celu operacyjnego 3.2. *Tworzenie atrakcyjnej przestrzeni publicznej* założono realizację kierunków działań 3.2.1. *Racjonalne gospodarowanie przestrzenią* oraz 3.2.2. *Poprawa bezpieczeństwa publicznego i mobilności mieszkańców*. Przyjazna i bezpieczna przestrzeń wpływa pozytywnie na odbiór gminy przez jej mieszkańców i podnosi ich jakość życia. Z tego względu ważne jest podjęcie działań mających na celu dostosowanie przestrzeni gminy do potrzeb pieszych, w tym rodzin z dziećmi, osób starszych i z niepełnosprawnościami. Polityka przestrzenna gminy powinna być prowadzona racjonalnie oraz w oparciu o rzetelny dialog z mieszkańcami. Walory architektoniczne i przyrodnicze powinny być chronione, ale jednocześnie wykorzystane w nowoczesny sposób. Kształtowana przestrzeń na terenie gminy powinna być estetyczna, inkluzywna, dostosowana do potrzeb mieszkańców i skali otoczenia, stając się miejscem spotkań. Szczególnie istotnym aspektem jest bezpieczeństwo, porządek i ład publiczny – to obszary, na które zostanie zwrócona szczególna uwaga, gdyż należą do podstawowych zbiorowych potrzeb społecznych, a ich zapewnienie jest priorytetowe w obecnych czasach.

Cele strategiczne i operacyjne, a także kierunki działań zostały wypracowane przez zewnętrznego Wykonawcę dokumentu, w ścisłej współpracy z przedstawicielami samorządu lokalnego oraz mieszkańcami i ich przedstawicielami. Obejmują one wielowymiarowe aspekty funkcjonowania gminy w kontekście społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym. Łącznie są warunkiem realizacji założonej wizji rozwoju Gminy Kłomnice.

4) Czy osiągnięcie celów strategicznych i szczegółowych jest realne?

Niezbędnym warunkiem właściwego planowania strategicznego jest możliwie szeroki udział różnych grup interesariuszy w procesie tworzenia dokumentu strategicznego. Prace nad Strategią oparte były nie tylko o wiedzę i doświadczenia władz lokalnych, pracowników Urzędu Gminy Kłomnice, Radnych Gminy i podmiotu zewnętrznego opracowującego dokument, ale też mieszkańców i ich przedstawicieli. Partycypacyjne podejście daje szansę osiągnięcia zamierzonych celów i urzeczywistnienia założonej wizji.

5) Czy przyjęty zestaw wskaźników monitoringu umożliwi obserwowanie postępu realizacji założonych celów strategicznych?

Określony w projekcie Strategii system monitorowania umożliwi gromadzenie bieżących danych dotyczących postępów we wdrażaniu oraz osiąganiu założonych celów. Pozwoli również na obserwację rezultatów prowadzonych działań, a w razie potrzeby na wprowadzenie niezbędnych korekt oraz aktualizacji dokumentu. Zakres monitoringu i ewaluacji Strategii wyznaczają określone w niej cele strategiczne, kierunki działań oraz zaplanowane działania i projekty strategiczne. Monitoring Strategii prowadzony będzie w zakresie finansowym oraz rzeczowym. W każdym projekcie strategicznym określono cel strategiczny, w który ten projekt się wpisuje oraz wskaźniki produktu i rezultatu. Dodatkowo określono wskaźniki mierzalności rozwoju gminy.

6) Czy dokonano hierarchizacji i wskazano projekty flagowe?

W dokumencie wskazano plan operacyjny, na który składają się: wizja, misja, cele strategiczne i dla każdego z nich po dwa cele operacyjne, a dla tych z kolei kierunki działań, w ramach których wskazano ogólne działania do realizacji. W ramach kierunków działań przedstawiono konkretne działania, a po przeprowadzeniu hierarchizacji planowanych przedsięwzięć wskazano konkretne i uszczegółowione projekty strategiczne. Strategia przedstawia 5 projektów strategicznych (flagowych), które są kluczowe do osiągnięcia założeń, najważniejsze i najpilniejsze do realizacji na obszarze gminy we wskazanym okresie – przedstawiono dla nich ramy finansowe oraz plan finansowania.

7) Czy dokument jest czytelny i zachowana została jego logika? Czy opracowany został w sposób zrozumiały i dostępny?

Tak, dokument jest czytelny, jego struktura została w sposób logiczny i czytelny podzielona na rozdziały i podrozdziały, osobno przedstawiono część wprowadzającą, wnioski z Diagnozy, część programową, wymiar przestrzenny polityki rozwoju, system realizacji Strategii, mechanizmy włączenia mieszkańców w proces przygotowania, realizacji i oceny Strategii oraz podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Dokument sporządzony został czcionką bezszeryfową, odpowiednio dużą (poza tabelami rozmiar 12), między akapitami zachowano odpowiednie odstępy, każdy główny rozdział rozpoczyna się od nowej strony.

3. Weryfikacja założeń Strategii wobec zapisów dokumentów wyższego rzędu

Strategia rozwoju odnosząc się w swych założeniach (celach strategicznych, celach operacyjnych i kierunkach działań) do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na obszarze gminy, uwzględnia kontekst innych dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym (stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju jednostki), a także dokumentów wyższego szczebla, regulujących działania w przedmiotowym obszarze. W związku z tym komplementarność z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji Strategii.

Oceny spójności celów strategicznych z dokumentami wyższego rzędu dokonano bezpośrednio w dokumencie. Ocena ta odnosiła się do następujących dokumentów:

1) Na szczeblu międzynarodowym i krajowym:

- *Umowa Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021–2027 w Polsce;*
- *Agenda 2030 na rzecz Zrównoważonego Rozwoju;*
- *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;*
- *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030;*
- *Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej;*
- *Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030;*
- *Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030;*
- *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry;*
- *Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry;*
- *Plan przeciwdziałania skutkom suszy.*

2) Na szczeblu regionalnym:

- *Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie;*
- *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+.*

Dodatkowo w dokumencie dokonano oceny spójności z najważniejszym dokumentem planistycznym na poziomie gminy: *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kłomnice.*

Sprawdzenie zgodności założeń Strategii z dokumentami wyższego rzędu wykazało pełne powiązanie z tymi dokumentami, a część założonych w Strategii celów bezpośrednio przyczyni się do realizacji założeń opracowań regionalnych i krajowych

Podsumowanie

Strategia Rozwoju Gminy Kłomnice na lata 2023–2030 oraz przeprowadzony proces jej tworzenia spełniają wszystkie podstawowe kryteria ewaluacyjne. Dokument został przeprowadzony przy współpracy podmiotu zewnętrznego, przedstawicieli władz lokalnych, pracowników instytucji publicznych oraz mieszkańców i ich przedstawicieli. Interesariusze mogli wyrażać swoje potrzeby, opinie i uwagi w badaniu ankietowym, podczas spotkań oraz w procesie konsultacji społecznych. Z związku z tym należy stwierdzić, że dokument stanowi odpowiedź na oczekiwania i potrzeby miejscowej społeczności.

Nie odnotowano uchybień proceduralnych, dokument powstał zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz rekomendacjami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, zawartymi w opracowaniu *Strategia Rozwoju Gminy. Poradnik praktyczny*.

W systemie realizacji Strategii można zauważyć podejście horyzontalne, tzn. cele operacyjne dotyczą kilku sfer, z tego też względu niektóre projekty przewidziane są do realizacji w ramach interdyscyplinarnej współpracy kilku podmiotów. Strategia uwzględnia wszystkie elementy wynikające z *Ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1378 z późn. zm.), w tym w szczególności zawiera opis OSI wojewódzkich i lokalnych, model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.

Mając na uwadze powyższe – uznaje się, że zadania i projekty przewidziane do realizacji w ramach Strategii przyniosą zakładane efekty przy użyciu dedykowanych im instrumentów i zasobów. Założenia są trafne i spójne, a cele odpowiadają na zdiagnozowane problemy, potencjały i wyzwania rozwojowe.

Spis tabel

Tabela 1 Rejestr zgłoszonych uwag do projektu Strategii	7
Tabela 2 Rejestr uwag, wynikających z opinii Zarządu Województwa Śląskiego do projektu <i>Strategii Rozwoju Gminy Kłomnice na lata 2023–2030</i>	25
Tabela 3 Rejestr zgłoszonych uwag w ramach wyłożenia do publicznego wglądu projektu <i>Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Kłomnice</i>	27
Tabela 3 Analiza SWOT Gminy Kłomnice zamieszczona w <i>Diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Kłomnice</i>	31
Tabela 4 Analiza SWOT Gminy Kłomnice zamieszczona w <i>Strategii Rozwoju Gminy Kłomnice na lata 2023–2030</i>	32